

2025-04-22

Dnr SU-0751-25

Juridiska fakultetskansliet

Justitiedepartementet

Remiss av Utkast till lagrådsremiss: Ett mer heltäckande straffansvar vid angrepp på företagshemligheter

Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet har anmodats inkomma med synpunkter på förslagen i utkastet till lagrådsremiss som rör ändringar i förhållande till de ursprungliga förslagen i den tidigare remitterade departementspromemorian. Eftersom remissvar redan har inhämtats avseende de förslag i promemoria som ligger till grund för utkastet till lagrådsremiss, rör förvarande begäran om remissvar främst förslag till lagtekniska ändringar i förhållande till de ursprungliga förslagen i promemorian.

När det gäller förslaget till lag om ändring i lagen (2018:558) om företagshemligheter, är förslaget till ny formulering i lagens 5 § välkommet och det finns inget att erinra i det avseendet.

Förslagen till förtydliganden i lagens 22 § och 26 § följer redan av ovan nämnda departementspromemoria och faller således utanför begäran om synpunkter på utkastet till lagrådsremiss.

I utkastet till lagrådsremiss föreslås däremot att det nya straffstadgandet i lagens 26a § ändras så att brotten rubriceras *olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet respektive olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* samt att innebörden av brotten i viss mån preciseras i stadgandet.

Även om avgränsningen till just tekniska företagshemligheter tidigare har varit föremål för diskussion ska först framhållas att brottsrubriceringarna är lämpliga ur ett systematiskt perspektiv. För att samordna regleringen av de två nya brotten med regleringen av brottet företagsspioneri bör endast uppgifter som huvudsakligen är föremål för företagsspioneri omfattas. Däremot måste alltför något sägas om definitionen av begreppet ”teknisk företagshemlighet.” I enlighet med det resonemang som förs i departementspromemorian föreskrivs i det nya förslaget till 26a § att en teknisk företagshemlighet avser information som är ägnad att användas i produktionen eller framställningen av en vara eller utförandet av en tjänst. Redan i Ds 2020:26 uppmärksammades dock internetuppkopplade produkter

(Internet of Things) och sedan dess har utvecklingen av artificiell intelligens (AI) fått en mer påtaglig samhällspåverkan. I och med att EU:s AI-förordning träder i kraft ändras nomenklaturen på produktsäkerhetsområdet. Medan begrepp såsom ”produktion” och ”tillhandahållande av tjänster” ligger till grund för EU:s traditionella harmoniseringsram för produktsäkerhet (”the New Approach”) avser regleringen av hög-risk AI ”leverantörer” och ”tillhandahållare” av tekniken. AI-system som byggs in i produkter som omfattas av the New Approach har hög risk. Eftersom algoritmer som utgör AI måste tränas omfattar kretsen av leverantörer en vidare kategori av personer än de som ”producerar” en algoritm som har satts på marknaden, och tillhandahållaren kan såväl använda AI-systemet själv som erbjuda andra tillgång till AI-systemet. I ljuset av detta och då brotten som avses rör tekniskt känslig information, vore det välkommet om det i 26a § förtydligas att en teknisk företagshemlighet avser information som är ägnad att användas i produktionen eller framställningen av en vara eller utförandet av en tjänst *eller som används i samband med att utveckla, leverera eller tillhandahålla ett AI-system.*

När det gäller personkategorierna som kan omfattas av stadgandet, är som utgångspunkt en vid definition av begreppen ”affärsförbindelse” samt ”att delta i näringsidkarens rörelse” att föredra. Således måste resonemanget på sid 54 i utkastet till lagrådsremiss, där det framhålls att exempelvis datakonsulter och juridiska ombud inte anses delta i näringsidkarens rörelse, ifrågasättas. I den nya ekonomin kan dessa personkategorier ha tillgång till tekniska företagshemligheter i samband med att exempelvis utveckla, leverera eller tillhandahålla AI-system.

När det gäller förslagen till de nya bestämmelser i 26b §, 27 § och 27a § som huvudsakligen överensstämmer med de ursprungliga förslagen i departementspromemorian finns inget att erinra.

Inte heller de ändringar som föreslås i rättegångsbalken och i speciallagar avseende rättsmedel föranleder någon kommentar förutom den allmänna reflektionen att bestämmelserna måste tillämpas på ett sådant sätt att rikets åtaganden enligt unionsrätten och Europakonventionen efterlevs. I det sammanhanget kan noteras att regleringen av företagshemligheter befinner sig i gränslandet mellan skyddet av kommersiella intressen som omfattas av unionsrätten, och nationella säkerhetsintressen som huvudsakligen ligger utanför unionens tilldelade befogenheter. Således kan det finnas anledning att i enskilda ärenden klargöra unionsrättens domäner. Däremot omfattas regelkomplexet i sin helhet av Europakonventionens krav på rättssäkerhet. När det gäller hanteringen av personuppgifter följer det av Europadomstolens dom i det s.k. FRA-målet (Application no. 35252/08) att en objektiv förhandsprövning krävs för att personuppgifter ska få behandlas även i ärenden som rör rikets säkerhet och annan underrättelseverksamhet.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Jane Reichel. Yttrandet har beretts av docent Claes Granmar. Föredragande har varit utredare Karolina Alveryd. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Jane Reichel

Karolina Alveryd